

НАРЕДБА
№ 16-334 от 6.04.2007 г. за топлоснабдяването

Издадена от министъра на икономиката и енергетиката, обн., ДВ, [бр. 34 от 24.04.2007 г.](#); *попр. ДВ, бр.39 от 15.05.2007г.*; *изм. ДВ, бр.58 от 17.07.2007г.*

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят редът и техническите условия за топлоснабдяване, за оперативното управление на топлоснабдителната система, за присъединяване на производители и потребители към топлопреносната мрежа, за прекратяване на топлоснабдяването, за спиране на топлоподаването и за прилагане на дяловото разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост, както и видът, условията и редът за предоставяне на гаранции от доставчиците на топлинна енергия по сключваните от тях сделки с топлопреносното предприятие.

(2) Техническите условия за топлоснабдяване се отнасят за:

1. производство на топлинна енергия;
2. пренос на топлинна енергия;
3. оперативното управление на топлоснабдителната система;
4. присъединяване към топлопреносната мрежа;
5. измерване и отчитане на топлинната енергия;
6. дялово разпределение на топлинната енергия;
7. прекратяване на топлоснабдяването;
8. спиране на топлоподаването.

Чл. 2. (1) Топлоснабдяването се осъществява чрез енергийни обекти и съоръжения за производство, пренос, доставка и разпределение, свързани в топлоснабдителна система, и въз основа на комплексен технико-икономически анализ по [чл. 9, ал. 1, т. 2 от Закона за енергетиката \(ЗЕ\)](#).

(2) Изграждането на нови и разширението на съществуващи обекти и на нови топлопреносни мрежи, необходими за топлоснабдяване в населените места, се извършва в съответствие с подробни устройствени планове и при спазване на техническите правила и нормативи, определени в наредбата по [чл. 139, ал. 5 от Закона за устройство на територията \(ЗУТ\)](#) и по [чл. 125, ал. 4 ЗЕ](#).

Чл. 3. (1) Топлопреносното предприятие е длъжно да има готовност да предоставя топлинна енергия за отопление от 1 октомври до 30 април.

(2) Топлопреносното предприятие или доставчикът включва отоплението в абонатната станция на сградата, когато средната денонощна температура на външния въздух в три последователни дни е по-ниска от +12 °С и изключва отоплението при повишаване на средната денонощна температура на външния въздух в три последователни дни над +12 °С, като и в двата случая се съобразява с дългосрочната прогноза за следващите 7 - 10 дни.

(3) Топлопреносното предприятие или доставчикът може да включи или изключи отоплението преди или след сроковете по ал. 1 и 2 по писмено искане от потребителите.

Глава втора ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ

Чл. 4. Производството на топлинна енергия се извършва от енергийни предприятия при условията на чл. 39, ал. 1, т. 1 и [чл. 39, ал. 4, т. 2 и 4 ЗЕ](#).

Чл. 5. Производителите на топлинна енергия по [чл. 4](#) са длъжни да:

1. спазват изискванията за безопасност и осигуряват сигурна и надеждна работа на съоръженията за производство на топлинна енергия при най-икономично потребление на енергийните ресурси;
2. спазват режимите на топлоснабдяване и параметрите на топлоносителите, задавани от оператора на топлопреносната мрежа;

3. поддържат резерви от горива съгласно наредбата по [чл. 85, ал. 2 ЗЕ](#).

Чл. 6. Устройството и техническата експлоатация на централите и инсталациите за производство на топлинна енергия отговарят на наредбите по [чл.83, ал.1, т.2](#) и [чл.125, ал.4 ЗЕ](#).

Чл. 7. (1) Производителите на топлинна енергия по [чл. 4](#) монтират за своя сметка на границата на собственост:

1. спирателна арматура;
2. средства за измерване и контрол на параметрите на топлоносителя;
3. регулиращи устройства за поддържане параметрите на топлоносителя;
4. телекомуникационни устройства за предаване информация на оператора на топлопреносната мрежа.

(2) Изискванията по ал. 1 се прилагат и за вертикално интегрирани предприятия за производство и пренос на топлинна енергия, като съоръженията се монтират на границата между производствените и топлопреносните съоръжения.

Глава трета ПРЕНΟΣ НА ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ

Чл. 8. (1) Преносът на топлинна енергия се извършва от топлопреносно предприятие при условията на чл. 39, ал. 1, т. 2 и [чл. 39, ал. 4, т. 3 ЗЕ](#).

(2) Теплопреносното предприятие може да извършва и дейност по производство на топлинна и електрическа енергия при условията на чл. 39, ал. 1, т. 1 и [чл. 39, ал. 4, т. 1, 2 и 4 ЗЕ](#).

Чл. 9. (1) Теплопреносното предприятие:

1. снабдява потребителите с топлинна енергия;
2. поддържа обектите и съоръженията на топлопреносната мрежа в съответствие с техническите правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия, определени с наредбите по [чл. 83, ал. 1, т. 2](#) и [чл. 125, ал. 4 ЗЕ](#);

3. развива топлопреносната мрежа в съответствие с плановете за развитие, разработени съгласно [чл. 9, ал. 1, т. 2 ЗЕ](#);

4. сключва договори за покупка и продажба на топлинна енергия при общи условия;

5. извършва разпределение на топлинната енергия самостоятелно или чрез възлагане на лице, регистрирано по реда на [чл. 139а ЗЕ](#);

6. осъществява чрез оператора на топлопреносната мрежа оперативно управление на топлоснабдителната система, осигурява параметрите на топлоносителя съобразно климатичните условия;

7. взема мерки за повишаване ефективността при преноса на топлинната енергия по топлопреносната мрежа.

(2) При изпълнение на задълженията си топлопреносното предприятие ползва съоръженията и инсталациите - собственост на потребителите и на производителите, с грижата на добър стопанин.

Чл. 10. Две или повече топлопреносни мрежи се свързват при условията на писмен договор между отделните топлопреносни предприятия.

Глава четвърта ОПЕРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 11. Оперативното управление на топлоснабдителната система се извършва от оператор на топлопреносната мрежа, който е специализирано звено на топлопреносното предприятие и осъществява дейността си съобразно утвърдени правила в съответствие със [ЗЕ](#).

Чл. 12. Операторът на топлопреносната мрежа:

1. осигурява режима на работа на топлоснабдителната система, като определя температурата и налягането на топлоносителя в съответствие с изчислителния хидравличен

режим и приетия температурен график за постигане на минимални разходи при производството и преноса на топлинната енергия до съоръженията на потребителите и следи за спазването им;

2. поддържа баланса между производството и потреблението на топлинна енергия;

3. определя количеството на водата за допълване на топлопреносната мрежа в съответствие с икономически обосноваваната разчетна стойност за работен режим след извършване на ремонти и при аварии;

4. осъществява координация:

а) с електроенергийния системен оператор и/или оператора на електроразпределителната мрежа в съответствие със сключените договори - в случаите на комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия;

б) с оператора на газопреносната и/или газоразпределителната мрежа в съответствие със сключените договори - при използване на природен газ;

в) с доставчика на топлинна енергия по [чл. 149а ЗЕ](#);

г) със самостоятелните потребители или с потребителите на топлинна енергия в сгради - етажна собственост, в съответствие с общите условия на договорите.

Чл. 13. Операторът на топлопреносната мрежа регулира разпределението на топлинния товар между централите и инсталациите за производство на топлинна енергия, като се съобразява със следните критерии:

1. натоварване на съоръженията за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия, когато произвеждат електрическа енергия според потребностите от топлинна енергия, инсталациите за оползотворяване на отпадна топлинна енергия, на възобновяеми енергийни източници и за изгаряне на отпадъци като базови мощности;

2. включване в работа на енергийните съоръжения, които произвеждат само топлинна енергия, при недостиг на топлинна мощност и/или за покриване на върховите товари;

3. топлоснабдяване при минимални разходи чрез минимизиране на сумата от разходите за покупка и/или производство на топлинна енергия и разходите при преноса ѝ до потребителите.

Чл. 14. (1) За дейността си операторът на топлопреносната мрежа води дневник и друга оперативна документация, определени в правилата по [чл. 11](#).

(2) Разпорежданията на оператора са устни и писмени и задължително се записват в дневника по ал. 1 по начин, даващ техническа възможност за възпроизводство.

(3) Разпорежданията, дадени от оператора, са задължителни за производителите, доставчика и потребителите на топлинна енергия.

(4) Разпоредените от оператора оперативни превключвания се извършват при условия, които не нарушават топлоснабдяването на потребителите.

Чл. 15. Операторът на топлопреносната мрежа чрез топлопреносното предприятие прави предложения пред кмета на общината за въвеждане на ограничителен режим и отговаря за изпълнението му при условията и по реда на наредбата по [чл. 74, ал. 1 ЗЕ](#).

Чл. 16. (1) Операторът на топлопреносната мрежа може да разпреди временно прекъсване или ограничаване на производството или снабдяването с топлинна енергия със или без предварително уведомяване на производителите и потребителите.

(2) Редът и начините за временно прекъсване или ограничаване на производството или снабдяването с топлинна енергия се определят с наредбата по [чл. 74, ал. 1 ЗЕ](#).

Глава пета ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ ТОПЛОПРЕНОСНАТА МРЕЖА

Раздел I Присъединяване към топлопреносната мрежа

Чл. 17. (1) Обектите на потребителите и производителите се присъединяват към топлопреносната мрежа след:

1. подаване на заявление за проучване на условията за присъединяване от лица, които искат присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждани се и/или съществуващи обекти или от производител до топлопреносното предприятие;

2. извършване на предварително проучване за присъединяване на обекта, с което топлопреносното предприятие определя техническите условия, начина, точката или мястото и срока;

3. изработване на инвестиционния проект на присъединявания обект и предаването му на топлопреносното предприятие за проверка на изпълнението на техническите условия за присъединяване преди неговото представяне за одобряване;

4. сключване на предварителен писмен договор за присъединяване между топлопреносното предприятие и съответния производител и/или съответните собственици или титуляри на вещното право на ползване върху обектите, за които се иска присъединяване след установяване, че инвестиционният проект по т. 3 е изготвен в съответствие с условията за присъединяване.

(2) С предварителния договор се определят правата и задълженията на топлопреносното предприятие и на лицата, които искат присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и/или съществуващи обекти, техническите изисквания за присъединяване, срокът и условията за сключване на договор за присъединяване.

(3) След завършване строежа на новоизграждащ се обект и съставяне на констативен акт, че строежът е изпълнен съобразно одобрените инвестиционни проекти, възложителят подава заявление до топлопреносното предприятие за сключване на договор за присъединяване при условията на предварителния договор.

(4) Договорът за присъединяване осигурява баланс между интересите на страните по него и е съобразен с техническите възможности и плана за развитие на дейността на топлопреносното предприятие. Договорът за присъединяване задължително включва:

1. вид и технически параметри на съоръженията в мястото на присъединяване;
2. проектна мощност и мощност на сградните инсталации;
3. режим на топлоснабдяване и параметри на топлоносителя;
4. брой и място на монтиране на средствата за търговско измерване, на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система;
5. граница на собственост на съоръженията;
6. мощност и технически параметри на собствен резервен източник на топлинна енергия, когато такъв е необходим;
7. задължителни условия и изисквания от страна на топлопреносното предприятие за работата на собствените резервни източници на потребителя;
8. условия за промяна на договорените мощности през времетраенето на договора;
9. срокове, цени и условия за учредяване на сервитутни права и за прехвърляне на собственост или учредяване право на строеж в полза на топлопреносното предприятие;
10. цени за присъединяване на обекта към топлопреносната мрежа;
11. финансови взаимоотношения между страните;
12. задължение за двете страни да пазят съоръженията на другата страна и да осигуряват достъп до тях;
13. особени условия, свързани с изграждане на съоръженията за присъединяване по реда на [чл. 137, ал. 2 ЗЕ](#);
14. срок на договора.

(5) Неразделна част от договора за присъединяване са техническите или работните проекти и екзекутивните чертежи на съоръжения и инсталации на обекта в мястото на присъединяване, както и констативният акт по ал. 3.

Чл. 18. (1) Лица, които искат присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и/или съществуващи обекти, подават в топлопреносното предприятие писмено заявление за проучване на условията и начина на присъединяване на обекта към топлопреносната мрежа и сключване на предварителен договор. За изградени обекти, които подлежат на топлоснабдяване, се предоставят одобрени инвестиционни проекти или екзекутивна документация на инсталацията за отопление и битово горещо водоснабдяване.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава по образец, одобрен от топлопреносното предприятие. Към заявлението се прилага документ за платена цена за проучването за присъединяване.

(3) Топлопреносното предприятие извършва предварително проучване за присъединяване към топлопреносната мрежа:

1. в едномесечен срок от подаване на заявлението - за присъединяване на потребител;
2. в тримесечен срок от подаване на заявлението - за присъединяване на производител.

(4) Топлопреносното предприятие в сроковете по ал. 3 писмено уведомява лицето по ал. 1 за резултатите от предварителното проучване и при съгласие предлага проект на предварителен договор за присъединяване към топлопреносната мрежа.

(5) Топлопреносното предприятие може да откаже присъединяване на производител или потребител в сроковете по ал. 3 при условията на [3Е](#) и на тази наредба, като писмено мотивира причините за отказа.

Чл. 19. (1) При реконструкция или разширение на присъединителни топлопроводи и на съоръженията към тях, на абонатни станции и на инсталации, с които се изменят определените технически условия за присъединяване, лицето по [чл. 18, ал. 1](#) сключва с топлопреносното предприятие нов договор или допълнение към сключения договор за присъединяване към топлопреносната мрежа.

(2) Устройството на изградените и/или реконструирани присъединителни топлопроводи и съоръжения към тях, на абонатните станции и на инсталациите на лицето по [чл. 18, ал. 1](#) съответстват на техническите условия за присъединяване и на одобрената проектна документация.

Чл. 20. (1) В процеса на строителството лицето по [чл. 18, ал. 1](#) е длъжно да осигурява достъп на упълномощени представители на топлопреносното предприятие до съоръженията в мястото на присъединяването в съответствие със сключения договор за присъединяване.

(2) Лицето по [чл. 18, ал. 1](#) е длъжно да осигурява за ползване от топлопреносното предприятие копия от екзекутивни чертежи и характеристики на съоръженията и протоколи от изпитвания и настройки за целите на присъединяването.

(3) Упълномощено от сграда - етажна собственост, лице е длъжно да съхранява техническите или работните проекти и екзекутивните чертежи на съоръжения и инсталации на обекта и да отразява текущите изменения.

Чл. 21. (1) Изпитването и настройката на присъединителния топлопровод, на съоръженията към него и на абонатната станция се извършват от топлопреносното предприятие по писмено искане на лицето по [чл. 18, ал. 1](#).

(2) Лицето по [чл. 18, ал. 1](#) няма право да извършва промяна в установената настройка на съоръженията по ал. 1 без съгласието на топлопреносното предприятие.

(3) Топла проба и 72-часова проба при експлоатационни условия на присъединителните топлопроводи и съоръженията към тях се извършват по искане и за сметка на собственика им.

Чл. 22. Топлопреносното предприятие включва в редовна експлоатация присъединителните топлопроводи и съоръженията към тях след изпълнение на техническите условия за присъединяване и при наличие на:

1. разрешение за ползване на обекта;
2. документ за платена цена за присъединяване по [чл. 138, ал. 2 3Е](#);
3. договор по [чл. 149](#) и [150 3Е](#).

Раздел II Присъединяване на производители на топлинна енергия

Чл. 23. (1) Писменото заявление за проучване на техническите възможности и за сключване на предварителен договор за присъединяване на производител на топлинна енергия към топлопреносната мрежа се подава в съответното топлопреносно предприятие. Заявлението и приложенията към него съдържат:

1. данни за производителя;
2. съдебно удостоверение за актуално състояние, ако е търговец;

3. скица на площадката и характеристика на енергийния обект, който ще се присъединява;

4. характеристика на енергийните съоръжения;

5. дългосрочна прогноза за обема и режима на производството на топлинна енергия;

6. дългосрочна прогноза за финансовите условия за продажба на топлинна енергия;

7. вид и параметри на топлоносителя;

8. документ за собственост, право на ползване или право на строеж съгласно [чл. 182 ЗУТ](#).

(2) Производителите се присъединяват към топлопреносната мрежа чрез присъединителни топлопроводи, които се изграждат от и за сметка на производителя и са негова собственост.

Чл. 24. (1) С предварителния договор освен предвиденото в [чл. 17, ал. 2](#) задължително се определят:

1. мястото на присъединяване;

2. изискванията към съоръженията и инсталациите на производителя;

3. параметрите на топлоносителя в мястото за присъединяване;

4. максималното и минималното производство на топлинна енергия;

5. качеството на връщания кондензат при топлоносител пара;

6. мястото на монтиране на средствата за търговско измерване на топлинната енергия;

7. мястото и видът на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система.

(2) Теплопреносното предприятие може да откаже присъединяване на производител към топлопреносната мрежа, когато:

1. не са изпълнени изискванията на наредбата по [чл. 125, ал. 4 ЗЕ](#);

2. предлаганият режим на производство не отговаря на изискванията на оператора на топлоснабдителната система;

3. за производителя е започнало производство по несъстоятелност или ликвидация;

4. не са изпълнени изискванията по [чл. 127, ал. 2 ЗЕ](#).

Чл. 25. (1) Предварителният договор за присъединяване се сключва в срок до три месеца от датата на получаване на уведомлението по [чл. 18, ал. 4](#).

(2) Ако в срока по ал. 1 не се сключи предварителен договор и са настъпили съществени изменения в условията за присъединяване, се подава нова молба за проучване и сключване на предварителен договор, съобразен с изменените условия.

(3) Договорът за присъединяване се сключва при условията и по реда на чл. 17, ал. 3, 4 и [5](#). При сключване на договора за присъединяване производителят предоставя:

1. данни за лицето, включително съдебно удостоверение за актуалното състояние по фирменото дело на производителя, когато е търговец по смисъла на [Търговския закон](#);

2. нотариално заверено пълномощно на лицето, упълномощено да представлява производителя;

3. лицензия по [чл. 39, ал. 1, т. 1 ЗЕ](#) за производство на топлинна енергия, когато такава е необходима;

4. одобрен инвестиционен проект и разрешение за строеж.

Раздел III Присъединяване на потребители, ползващи топлинна енергия за стопански нужди

Чл. 26. (1) За присъединяване на обекти на лица, искащи присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и/или съществуващи обекти, които ще ползват топлинна енергия за стопански нужди към топлопреносната мрежа, се подава писмено заявление в съответното топлопреносно предприятие за проучване на техническите възможности и за сключване на предварителен договор за присъединяване. Заявлението и приложенията към него съдържат:

1. данни за лицето;

2. съдебно удостоверение за актуално състояние, ако е търговец;

3. скица на площадката и характеристика на присъединявания обект, в т. ч. и според характера на потреблението;

4. място на абонатна станция;

5. дългосрочен прогнозен режим на потреблението на топлинна енергия - сезонни, месечни и денонощни графици;

6. количество на топлинната енергия и средномесечно потребление по месеци;

7. максимални и минимални часови товари;

8. вид и параметри на топлоносителя и изискванията за тяхното осигуряване;

9. задължителни условия и изисквания от страна на топлопреносното предприятие за работата на собствените резервни източници на потребителите първа категория;

10. количество и качество на връщания кондензат при топлоносител пара, изисквания по сигурността и надеждността на топлоснабдяването;

11. вид и място на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система;

12. документ за собственост, право на ползване или право на строеж съгласно [чл. 182 ЗУТ](#) или други документи, на основание на които владее или държи обекта.

(2) При присъединяване на лицето по [чл. 26, ал. 1](#) присъединителните топлопроводи и съоръженията към тях и абонатната станция се изграждат от и за сметка на това лице и са негова собственост.

(3) Присъединяване на лицето по [чл. 26, ал. 1](#) чрез съществуващ присъединителен топлопровод - собственост на друг потребител на топлинна енергия за стопански нужди, може да бъде извършено при техническа възможност, когато топлопреносното предприятие закупи частта за общо ползване от присъединителния топлопровод или собственикът учреди в негова полза възмездно вещно право на ползване върху тази част.

(4) Според характера на потреблението потребителите на топлинна енергия за стопански нужди са:

1. I категория - които задължително си осигуряват резервно захранване;
2. II категория - които нямат необходимост от резервно захранване.

(5) При присъединяване на лице по [чл. 26, ал. 1](#) с топлоносител гореща вода в заявлението по ал. 1 не се посочват данните по ал. 1, т. 4, 5, 6 и 8.

Чл. 27. С предварителния договор освен предвиденото в [чл. 17, ал. 2](#) задължително се определят:

1. мястото на присъединяване;
2. разположението и видът на съществуващите топлопроводи и свързаните с тях сервитутни зони;
3. мястото на абонатната станция, на средствата за търговско измерване и на средствата за измерване и контрол;
4. параметрите на топлоносителя в мястото за присъединяване;
5. максималната и минималната часова консумация на топлинна енергия;
6. изискванията към вътрешната разпределителна мрежа и инсталациите в сградите, използващи топлинна енергия;
7. количеството и качеството на връщания кондензат при топлоносител водна пара;
8. основните характеристики на съоръженията в абонатната станция, на средствата за търговско измерване;
9. видът и мястото на управляващите и комуникационните устройства към спомагателните мрежи на топлоснабдителната система.

Чл. 28. (1) Предварителният договор за присъединяване се сключва в срок до един месец от датата на получаване на уведомлението по [чл. 18, ал. 4](#).

(2) Ако в срока по ал. 1 не се сключи предварителен договор и са настъпили съществени изменения в условията за присъединяване, се подава нова молба за проучване и сключване на предварителен договор, съобразен с изменените условия.

(3) Договорът за присъединяване се сключва при условията и по реда на чл. 17, ал. 3, 4 и [5](#). При сключване на договор за присъединяване лицето по [чл. 26, ал. 1](#) предоставя:

1. данни за лицето, включително съдебно удостоверение за актуалното състояние по фирмено дело, когато е търговец по смисъла на [Търговския закон](#);
2. нотариално заверено пълномощно на лицето, упълномощено да го представлява;
3. одобрен инвестиционен проект и разрешение за строеж.

Раздел IV Присъединяване на потребители, ползвачи топлинна енергия за битови нужди

Чл. 29. (1) Писменото заявление за проучване на техническите възможности и за сключване на предварителен договор и условията за присъединяване на обекти на лица, искащи присъединяване към топлопреносната мрежа на новоизграждащи се и съществуващи обекти, които ще ползват топлинна енергия за битови нужди, се подава от:

1. упълномощен представител на собствениците или на титулярите на вещно право на ползване за построени сгради - етажна собственост;
2. възложител на новостроящи сгради - етажна собственост;
3. самостоятелен потребител, собственик или титуляр на вещно право на ползване на имота.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава в съответното топлопреносно предприятие и към него се прилагат:

1. данните за сградата и видът на сградните инсталации;
2. документите за собственост, право на ползване или право на строеж съгласно [чл. 182 ЗУТ](#), на собствениците или титулярите на вещно право на ползване от топлоснабдявания обект;
3. максималният топлинен товар по предварителни данни;
4. режимът на топлоснабдяване;
5. визата за проектиране, ако такава се изисква;
6. решението на общото събрание на собствениците или на титулярите на вещно право на ползване за сгради - етажна собственост по [чл. 133, ал. 2 ЗЕ](#).

(3) Решението по ал. 2, т. 6 съдържа най-малко:

1. упълномощеното лице, което ще представлява лицата по [чл. 29, ал. 1](#) пред топлопреносното предприятие;
2. реда за разпределение и начина на заплащане на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, и разходите за отопление на общите части на сградата, в случаи на изключения от общите правила;
3. решение за безвъзмездно предоставяне на помещение за абонатна станция в сградата - етажна собственост, за ползване от топлопреносното предприятие.

Чл.30. С предварителния договор освен предвиденото в [чл.17, ал.2](#) задължително се определят:

1. мястото на присъединяване;
2. изискванията към предоставеното помещение за абонатна станция съгласно наредбата по [чл. 125, ал. 4 ЗЕ](#);
3. параметрите на топлоносителя в мястото на присъединяване и в абонатната станция;
4. максималният топлинен товар;
5. технологичните изисквания и изискванията за безопасна експлоатация на съоръженията и свързаните с това сервитутни зони;
6. изискванията към индивидуалното разпределение и измерване на топлинната енергия в отделните имоти в сградата и за регулиране на инсталациите в сградите;
7. схемата на абонатната станция, видът и характеристиката на съоръженията и на средствата за търговско измерване, на регулиращите и измерителните уреди в нея и на телекомуникационните устройства.

Чл. 31. (1) Предварителният договор за присъединяване се сключва в срок до един месец от датата на получаване на уведомлението по [чл. 18, ал. 4](#).

(2) Ако в срока по ал. 1 не се сключи предварителен договор и са настъпили съществени изменения в условията за присъединяване, се подава нова молба за проучване и сключване на предварителен договор, съобразен с изменените условия.

(3) Договорът за присъединяване се сключва при условията и по реда на чл. 17, ал. 3, 4 и [5](#). Неразделна част от договора за присъединяване са и:

1. документите за собственост, право на ползване или право на строеж съгласно [чл. 182 ЗУТ](#) на собствениците или титулярите на вещно право на ползване в топлоснабдявания обект;

2. нотариално завереното пълномощно на лицето, упълномощено да представлява собствениците или титулярите на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост;

3. декларацията от лицето по т. 2, че на посочения адрес има цялостно изградени инсталации за отопление и горещо водоснабдяване, изпълнени и комплектувани съгласно одобрените инвестиционни проекти;

4. решението на общото събрание за сгради - етажна собственост, съгласно [чл. 29, ал. 3](#) или декларация на собственика или ползвателя за безвъзмездно предоставяне на помещение за абонатна станция;

5. одобреният инвестиционен проект и разрешението за строеж.

Чл. 32. Присъединителният топлопровод, съоръженията към него и абонатната станция за топлоснабдяване на сгради - етажна собственост, се изграждат от топлопреносното предприятие при:

1. депозирано писмено заявление с нотариално заверени подписи на подаващите заявления, документи за собственост или право на ползване на сградата или на отделните имоти в сграда - етажна собственост;

2. платена цена за присъединяване към топлопреносната мрежа от собственика на сградата или от собствениците или ползвателите на отделните имоти в сграда - етажна собственост;

3. получено разрешение за ползване на обекта при съществуващи сгради или констативен акт за съответствие на изградения строеж с одобрения инвестиционен проект на обекта - за новостроящи се сгради;

4. сключен договор за присъединяване към топлопреносната мрежа и договор за безвъзмездно ползване на помещение в сградата за абонатна станция между топлопреносното предприятие и собственика за срока на топлоснабдяване на обекта.

Чл. 33. (1) В случаите по [чл.137, ал.2 ЗЕ](#) собствеността върху изградените от собственици или титуляри на вещно право на ползване съоръжения се прехвърля на топлопреносното предприятие в срок до три години, като отношенията се уреждат в договора за присъединяване.

(2) До прехвърляне на собствеността лицата по ал. 1 са длъжни да осигуряват достъп на упълномощени представители на топлопреносното предприятие до съоръженията в мястото на присъединяване.

Чл. 34. (1) Теплопреносното предприятие извършва настройка на абонатната станция чрез промяна на разхода на топлоносител с монтирания регулатор на налягането. В абонатна станция, в която не е монтиран или е повреден регулаторът на налягане, се използва ограничителна бленда.

(2) Мощността на абонатната станция може да се ограничава с технически средства в рамките на допустими технологични ограничения от топлопреносното предприятие или от доставчика по искане на управителя на етажната собственост или на управителя на асоциацията на потребителите по [чл. 151, ал. 1 ЗЕ при](#):

1. дългосрочно намаляване на топлопотреблението спрямо проектното;

2. привеждане мощността на абонатната станция до стойността на общата топлинна мощност на сградата по проект;

3. доказано намаление на топлинната мощност на сградата вследствие предприети мерки за подобряване на енергийната ефективност на сградата и/или реконструкция на вътрешните отоплителни инсталации.

Чл. 35. (1) Присъединяването на лицата по чл. 29, ал. 1 от една или повече сгради към абонатна станция в друга сграда се допуска при наличие на:

1. съгласие на общото събрание на етажните собственици или титуляри на вещно право на ползване;

2. контролни топломери за отопление за сметка на присъединяващите се, монтирани в абонатната станция преди присъединителните топлопроводи, които се поддържат и ремонтират от тях;

3. контролни водомери за гореща вода, монтирани в абонатната станция на присъединителните водопроводи за битово горещо водоснабдяване и на рецикулацията, които са за сметка на присъединяващите се и се поддържат и ремонтират от тях;

4. споразумение за разпределение между сградите на:

а) количеството топлинна енергия, измерено по топломера в абонатната станция;

б) количеството студена вода, отчетено в абонатната станция, като общо потребена за битово горещо водоснабдяване;

5. договор за ползване на помещението на абонатната станция между собствениците на сградите.

(2) Редът за присъединяване и включване на съоръженията в експлоатация е съответен на реда, предвиден при присъединяване на сгради към топлопреносната мрежа чрез присъединителен топлопровод.

Чл. 36. В случаите, когато собствениците или титулярите на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, са учредили асоциация на потребителите по [чл. 151, ал. 1 ЗЕ](#), действията по присъединяване се извършват от управителя на асоциацията.

Глава шеста ТЪРГОВСКИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ

Чл. 37. Снабдяването с топлинна енергия се извършва от производител, топлопреносно предприятие или от доставчик на топлинна енергия.

Чл. 38. Производителят, топлопреносното предприятие или доставчикът осъществява снабдяването на потребителите с топлинна енергия при спазване на следните условия:

1. обектите на собствениците или титулярите на вещно право на ползване са присъединени към топлопреносната мрежа;

2. сключен е договор за продажба на топлинна енергия при общи условия между топлопреносното предприятие и потребителите;

3. потребителите на топлинна енергия заплащат месечните дължими суми за топлинна енергия в срок.

Чл. 39. (1) Снабдяването с топлинна енергия в сграда етажна собственост може да се извършва и от доставчик, който е регистриран като търговец и е избран от общото събрание на етажната собственост по реда на [чл. 149а ЗЕ](#).

(2) Доставчикът на топлинна енергия сключва писмени договори при общи условия с топлопреносното предприятие.

(3) За финансово гарантиране на сключените договори по ал. 2 доставчикът на топлинна енергия предоставя в полза на топлопреносното предприятие едно от следните обезпечения:

1. банкова гаранция;

2. парична гаранция.

(4) Размерът на обезпечението по ал.3 е равностоеен на 1/6 част от годишния оборот от доставката на топлинна енергия, но не по-малко от максималния месечен оборот.

(5) През първата година на договора размерът на обезпечението се определя съобразно прогнозната стойност на годишния оборот от доставка на топлинна енергия съгласно заявените прогнозни количества топлинна енергия по месеци. През следващите години на договора обезпечението се определя съгласно ал.4.

(6) В случаите по ал.3, т.2 доставчикът на топлинна енергия представя на топлопреносното предприятие писмено потвърждение от банка, в която е открита паричната гаранция.

(7) Непредставянето на потвърждение по ал.6 се счита за липса на обезпечение.

(8) При усвояване на паричната гаранция доставчикът е длъжен в тридневен срок да открие нова.

Чл. 40. (1) Доставчикът осъществява снабдяването на потребителите с топлинна енергия само при наличие на сключен договор с топлопреносното предприятие и след сключване на договор с потребителите за продажба на топлинна енергия при общи условия, който задължително съдържа:

1. правата и задълженията на страните;
2. цената на топлинната енергия;
3. редът за измерване, отчитане, разпределение и заплащане на топлинната енергия;
4. редът за осигуряване на достъп до отоплителните тела и средствата за дялово разпределение;

5. изискванията към качеството на услугата;
6. отговорностите при неизпълнение на задълженията;
7. редът за разглеждане на жалби и рекламации от потребителите;
8. условията и редът за прекратяване на договора.

(2) Неразделна част от договора по ал. 1 са:

1. копие от договора с топлопреносното предприятие;
2. алгоритъмът за дялово разпределение на потребената топлинна енергия;
3. протокол от общото събрание на етажната собственост.

Чл. 41. (1) За настъпили промени в собствеността или вещното право на ползване новият потребител е длъжен в 30-дневен срок да уведоми с писмено заявление топлопреносното предприятие.

(2) В случаите на промяна на характера на ползване на топлинната енергия потребителят уведомява топлопреносното предприятие в 30-дневен срок от настъпване на основанието за това.

Чл. 42. Топлинната енергия се заплаща в сроковете, посочени в писмените договори за продажба или в публичните общи условия за продажба на топлинна енергия, по цени съгласно наредбата по [чл. 36, ал. 3 ЗЕ](#).

Глава седма ИЗМЕРВАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ТОПЛИННАТА ЕНЕРГИЯ

Раздел I Общи положения

Чл. 43. (1) Количеството продадена топлинна енергия се измерва и отчита при производителя и потребителите за периоди в срокове, определени в договорите по [чл. 149](#) и [150 ЗЕ](#), със средства за измерване за търговско плащане, собственост на производителя на топлинна енергия или на топлопреносното предприятие.

(2) Мястото на измерване и отчитане на топлинната енергия се определя в съответствие с границата на собственост на съоръженията по [чл. 156 ЗЕ](#).

(3) Разпоредбата по ал. 2 се прилага и в случаите по [чл. 156, ал. 2, т. 3 ЗЕ](#), когато топлопреносното предприятие е ползвател на присъединителните топлопроводи и абонатната станция, които са собственост на потребители, ползващи топлинна енергия за битови нужди.

Чл. 44. (1) При отсъствие или повреда на средства за търговско измерване количеството топлинна енергия за отчетен период се определя от топлопреносното предприятие или от производителя на база средни стойности за потребителя, измерени при аналогични климатични условия и в съответствие с режима на потребление на топлинна енергия.

(2) При повреди в средствата за измерване за търговско плащане собственикът е длъжен да ги замени в срок до 5 работни дни от констатиране на повредата.

Чл. 45. (1) Потребителят има право на информация за показанията на средствата за измерване за търговско плащане.

(2) През времетраенето на договора за продажба на топлинна енергия представителите на топлопреносното предприятие и на доставчика имат право по ред, определен в договорите при общи условия, на безпрепятствен достъп за монтиране, проверка и отчитане на средствата за измерване за търговско плащане или за поддържане, ремонт и подмяна на други съоръжения - собственост на топлопреносното предприятие, разположени в сгради - етажна собственост, и/или в имотите на потребителите.

Чл. 46. (1) Потребителят или доставчикът могат да изискват за тяхна сметка топлопреносното предприятие да изпълни:

1. подмяна на средствата за измерване за търговско плащане с такива със същите или с по-добри технически и метрологични характеристики, които не водят до снижаване точността на измерване;

2. инсталиране на контролни средства за измерване - собственост на потребителя, които не могат да бъдат с по-ниски метрологични показатели и трябва да са инсталирани при същите условия като тези на средствата за измерване за търговско плащане.

(2) Потребителят и доставчикът нямат право без участието на представител на топлопреносното предприятие да преустройват, ремонтират или да заменят елементите на средствата за контролно измерване, както и да нарушават пломба, знак или друго контролно приспособление.

(3) Топлопреносното предприятие или доставчикът нямат право без участието на представител на потребителя да преустройват, ремонтират или да заменят елементите на средствата за контролно измерване, както и да нарушават пломба, знак или друго контролно приспособление на тези средства.

Чл. 47. (1) Топлопреносното предприятие изчислява, изготвя справка и коригира сметките за използвана топлинна енергия за изминал период в случаите на:

1. отклонения извън допустимите граници на метрологични и технически характеристики на средствата за измерване за търговско плащане, установени с протокол по реда на Наредбата за реда и начина за извършване на метрологичен контрол по [Закона за измерванията](#);

2. нарушения в целостта и функционалността на средствата за измерване за търговско плащане, разрушени знаци от извършен метрологичен контрол, установени при проверка от топлопреносното предприятие с констативен протокол.

(2) Корекцията по ал. 1 се прави от датата на предходната проверка, отразена с протокол, но за не повече от 45 дни назад, освен ако времето на неточно и/или неправилно измерване може да бъде точно определено. Корекцията се извършва от топлопреносното предприятие или от производителя на база средни стойности за потребителя, измерени при аналогични климатични условия в съответствие с режима на потребление на топлинна енергия, и при условия, определени в писмените договори за продажба на топлинна енергия.

Чл. 48. Условията и редът за изчисляване и коригиране на потребената топлинна енергия по [чл. 47](#) се прилагат и в случаите на констатирано потребление на топлинна енергия без разрешение от топлопреносното предприятие.

Раздел II Измерване

Чл. 49. (1) Количеството топлинна енергия се измерва в приетата в системата SI единица Джаул (J). За търговски плащания се използва единицата Ватчас (Wh) и кратните ѝ.

(2) Количеството топлинна енергия се измерва със средства за измерване за търговско плащане (топломери), отговарящи на изискванията на [Закона за измерванията](#).

(3) Средствата за измерване за търговско плащане трябва да са с автономно електрозахранване.

(4) Налягането и температурата на топлоносителя се измерват с манометри и термометри.

(5) Когато топлоснабдяването се извършва с топлоносител водна пара, се допуска количеството на топлинната енергия да се определя по показанията на регистриращи разходомер, манометър и термометър по ред, определен в договора.

(6) Средствата за измерване за търговско плащане на параметрите на топлоносител пара при продажбата на самостоятелни потребители са регистриращи, с автономна система за отчитане продължителността на работа.

(7) Не се допуска търговско измерване на количеството и параметрите на топлинната енергия по записи на данни от показващи уреди.

Чл. 50. (1) Количеството на върнатия кондензат при топлоносител водна пара се измерва с разходомер.

(2) Температурата и налягането на връщания кондензат се измерват с регистриращи термометри и манометри при спазване разпоредбите по [чл. 49, ал. 5](#).

(3) Количеството и температурата на връщания кондензат от топлопреносното предприятие и потребителите се измерват на границата на собственост.

Чл. 51. (1) Средствата за измерване за търговско плащане, на параметрите и количеството на топлинната енергия, по показанията на които се извършва продажба на топлинна енергия, трябва да отговарят на едно от следните изисквания:

1. да бъдат вписани в регистъра за одобрените за използване типове средства за измерване;

2. да притежават сертификат, издаден от държава - членка на Европейския съюз;

3. да имат нанесена маркировка за съответствие и допълнителна метрологична маркировка.

(2) Контролът на средствата за измерване по ал. 1 се извършва по реда на наредба, приета по съответния законов ред, и се осъществява при:

1. последваща проверка - след ремонт, и периодична - на средствата за измерване, се извършва по реда на Наредбата за средствата за измерване, които подлежат на метрологичен контрол и е за сметка на собственика;

2. съмнение в точността им, като в случай на констатирана неизправност проверката е за сметка на собственика, а в останалите случаи - за сметка на поискалия проверката;

3. констатирано външно въздействие, като проверката е за сметка на лицето, извършило нарушение по [чл. 214, ал. 1 ЗЕ](#).

Чл. 52. (1) За дялово разпределение на топлинната енергия между потребителите в сгради - етажна собственост, се използват средства, монтирани след средството за измерване за търговско плащане, както следва:

1. индивидуални разпределители на топлинната енергия, инсталирани върху всички отоплителни тела и/или индивидуални топломери за имотите, съответстващи на действащите в страната стандарти и нормативни актове;

2. общ водомер за студена вода пред подгревателя за горещо водоснабдяване и индивидуални водомери за топла вода на всички отклонения от сградната инсталация за горещо водоснабдяване към имотите на потребителите.

(2) Средствата по ал. 1 участват при определяне на дялове потребена топлинна енергия от отделните потребители в сгради - етажна собственост, след средството за измерване за търговско плащане.

(3) Индивидуалните разпределители се допускат за използване със сертификат, издаден от компетентен орган.

(4) Индивидуалните топломери, общият водомер за студена вода пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване в абонатната станция и индивидуалните водомери за гореща вода в имотите на потребителите трябва да отговарят на едно от следните изисквания:

1. да бъдат вписани в регистъра за одобрените за използване типове средства за измерване;

2. да притежават сертификат, издаден от държава - членка на Европейския съюз;

3. да имат нанесена маркировка за съответствие и допълнителна метрологична маркировка.

(5) При присъединени две или повече сгради към една абонатна станция дяловете потребена топлинна енергия от отделните сгради се определят по изчислителен път с помощта на контролни топломери и водомери.

(6) Тепломерите и водомерите подлежат на последваща проверка по реда на [Закона за измерванията](#) за сметка на собственика.

(7) В случаите, когато топлопреносното предприятие или доставчикът е констатирал, че срокът на съответствие на топломерите и водомерите, определен със [Закона за измерванията](#), е изтекъл, той писмено уведомява потребителя и определя срока за привеждане в съответствие.

(8) В случаите, в които потребителят не изпълни предходната разпоредба, след изтичане на определения срок за имота му се разпределя топлинна енергия при условията на чл. 69, ал. 2 и на т. 6.4.4 от приложението.

Раздел III Отчитане

Чл. 53. Количеството топлинна енергия се отчита ежемесечно от топлопреносното предприятие или производителя при пряко присъединени към него потребители.

Чл. 54. (1) Количеството топлинна енергия с топлоносител водна пара се определя, като от подаденото към топлопреносното предприятие или към потребителя количество топлинна енергия, измерено със средство за измерване за търговско плащане, се приспадне върнатата с кондензата топлинна енергия.

(2) Количеството топлинна енергия с върнат кондензат по ал. 1 се определя като произведение на количеството на върнатия кондензат и температурната разлика между температурата на върнатия кондензат, когато тя е в границите от +30 до +70 °С, и температурата на водата от водоизточника на производителя.

(3) Количеството топлинна енергия на върнатия кондензат с температура под +30 °С не се отчита.

(4) Когато температурата на върнатия кондензат е над +70 °С, количеството топлинна енергия се определя при температура +70 °С.

Чл. 55. (1) Количеството топлинна енергия, продадено от производителя на топлопреносното предприятие с топлоносител гореща вода, се определя, като към подаденото за топлопреносното предприятие количество топлинна енергия, измерено с топломера на подаващия топлопровод, се прибави количеството топлинна енергия за загряването на количеството вода, допълнено в мрежата.

(2) Количеството топлинна енергия за загряването на добавената вода се определя като произведение от количеството ѝ и разликата на температурите на водата във връщащия топлопровод и на водата от водоизточника на производителя.

(3) Количеството вода, добавено в топлопреносната мрежа, се измерва от производителя и е за сметка на топлопреносното предприятие.

Чл. 56. (1) Количеството топлинна енергия, продадено на потребител с топлоносител водна пара, се определя по реда на [чл. 54](#).

(2) Продаденото количество топлинна енергия се отчита от топлопреносното предприятие или от производителя при пряко присъединени към него потребители.

(3) Когато сградните инсталации за отопление се допълват с топлоносител гореща вода от топлопреносната мрежа, към количеството топлинна енергия, определено по ал. 2, се добавя количеството на топлинната енергия за подгръване на водата за допълване.

Чл. 57. (1) Когато количеството топлинна енергия се измерва със средства за измерване за търговско плащане, монтирани на място, различно от границата на собственост, отчетените количества се коригират с технологичните разходи на топлинна енергия за участъка между средствата за измерване за търговско плащане и границата на собственост.

(2) Технологичните разходи на топлинна енергия на съоръженията се определят съгласно раздел IV.

(3) Разпоредбата по ал. 1 се отнася и за абонатни станции в сгради - етажна собственост, и в сгради с един собственик.

(4) Количеството вода за допълване на отоплителните инсталации от топлопреносната мрежа се измерва от топлопреносното предприятие и е за сметка на потребителите.

Раздел IV Технологични разходи на топлинна енергия в топлопреносните мрежи и абонатните станции

Чл. 58. (1) Количеството топлинна енергия за технологични разходи в топлопреносните мрежи с топлоносител вода и водна пара за отчетен период се определя като разлика между количествата топлинна енергия, измерени при производителя и при потребителите.

(2) Количеството топлинна енергия за технологични разходи в абонатната станция са за сметка на топлопреносното предприятие при потребители, ползващи топлинна енергия за битови нужди. Количеството се определя от топлопреносното предприятие чрез:

1. техническата характеристика на абонатната станция по данни на производителя;
2. изчисление или топлотехническо изпитание.

(3) Количеството топлинна енергия за технологичните разходи на участък на топлопреносната мрежа се определя по изчислителен път по методика на топлопреносното предприятие или чрез топлотехническо изпитание.

Чл. 59. (1) Не се допускат пропуски на пара и кондензат от топлопреносните мрежи с топлоносител пара и връщане на замърсен кондензат. Отделянето на кондензат от паропровода се извършва само чрез затворена схема за кондензоотделяне.

(2) Не се допуска разходите от пропуски в топлопреносни мрежи с топлоносител гореща вода да бъдат повече от нормативно определените разходи по наредбата по [чл. 83, ал. 1, т. 2 ЗЕ](#). Тези разходи се измерват непрекъснато при производителя.

Глава осма РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТОПЛИННАТА ЕНЕРГИЯ

Раздел I Разпределение на топлинната енергия между абонатни станции и сгради

Чл. 60. (1) Когато към една абонатна станция са присъединени повече от една сгради, количеството доставена топлинна енергия се разделя между тях от топлопреносното предприятие или от доставчика самостоятелно или чрез възлагане на лице по [чл. 139б ЗЕ](#), както следва:

1. по контролни топломери и водомери за топла вода за отделните сгради, инсталирани в абонатната станция преди присъединителните топлопроводи, или
2. пропорционално на инсталираната мощност на сградните инсталации съгласно споразумението по [чл. 35, ал. 1, т. 4](#).

(2) Когато отделни имоти в сгради - етажна собственост, се топлоснабдяват от повече от една абонатна станция, сборът от общото количество топлинна енергия, отчетено по топломерите в абонатните станции, се разпределя между всички потребители.

(3) Когато топлоснабдяването на висока сграда - етажна собственост, се осъществява от две или повече абонатни станции, захранващи отделни инсталации за отопление и битово горещо водоснабдяване, доставеното в сградата количество топлинна енергия е сбор от количествата топлинна енергия, отчетени по топломерите във всяка от абонатните станции.

(4) Алинеи 2 и 3 не се прилагат в случаите, когато топлоснабдяването от едната от абонатните станции е прекратено.

(5) Когато към една абонатна станция са присъединени повече от една сгради и присъединителните топлопроводи са собственост на топлопреносното предприятие, топломерите и водомерите за топла вода за отделните сгради се монтират на границата на собственост.

Раздел II Дялово разпределение на топлинна енергия между потребителите в сграда - етажна собственост

Чл. 61. (1) Дяловото разпределение на топлинната енергия между потребителите в сграда - етажна собственост, се извършва възмездно от топлопреносното предприятие или от

доставчика на топлинна енергия - самостоятелно, или чрез възлагане на лице, вписано в публичния регистър по [чл. 139а ЗЕ](#) и избрано от потребителите или от асоциацията по [чл. 151, ал. 1 ЗЕ](#) при спазване изискванията на тази наредба и приложението към нея.

(2) Разпределението на топлинната енергия между потребителите в сграда - етажна собственост, се извършва само от топлопреносното предприятие или от доставчика, когато:

1. не съществува техническа възможност за прилагане на системата за дялово разпределение, сградната инсталация за отопление е еднотръбна, проточна, лъчиста, конвекторна, смесена и др.;

2. договърът с лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) е прекратен, то не е изпълнило задълженията си по [чл. 65, ал. 1](#) и потребителите не са избрали друго лице;

3. лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) е заличено от регистъра и потребителите не са избрали друго лице;

4. в сгради - етажна собственост, в които потребителите не са изпълнили задълженията си по [чл. 153, ал. 1 ЗЕ](#).

(3) В случаите по ал. 2, т. 1 и 4 топлинната енергия се разпределя по реда на т. 9 от приложението.

(4) Теплопреносното предприятие или доставчикът на топлинна енергия установява техническата невъзможност за прилагане на дяловото разпределение в сграда - етажна собственост. Техническата невъзможност за прилагане на дяловото разпределение се установява с констативен протокол, съставен от топлопреносното предприятие или от доставчика и представител на потребителите.

Чл. 62. (1) В сграда - етажна собственост, в която се въвежда системата за дялово разпределение, потребителите са длъжни да инсталират средства по реда на [чл. 52](#).

(2) Потребителите в сграда - етажна собственост, в която вече е въведена системата за дялово разпределение, са длъжни да комплектуват имотите си със средства по реда на [чл. 52](#).

Чл. 63. (1) Договорът между топлопреносното предприятие или доставчика и лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) за извършване на дялово разпределение на топлинната енергия се сключва при общи условия, предложени от топлопреносното предприятия или доставчика и одобрени от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране в съответствие с [чл. 139в ЗЕ](#).

(2) Лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) предоставя на топлопреносното предприятие или доставчика:

1. скалата на уреда или коефициента за преизчисляване на показанията, прилагани от него за отоплителните тела в сградите, за които има сключен договор с топлопреносното предприятие или с доставчика;

2. идентификация на сградата общо и по отделни имоти, съдържаща топлинните товари и видовете потребление, в т. ч.:

а) инсталирана мощност на отоплителните тела общо, по имоти и в общи части;

б) брой на физически отделените от сградната инсталация отоплителни тела общо, по имоти и в общи части;

в) брой на пломбираните отоплителни тела общо, по имоти и в общи части;

г) ([попр. - ДВ, бр. 39 от 2007 г.](#)) брой на отоплителните тела без средства по [чл. 52, ал. 1, т. 1](#) общо, по имоти и в общи части;

д) брой на имоти с водомери, без водомери и брой на лица в имотите без водомери;

е) количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, съгласно методиката по т. 6.1.1 от приложението;

ж) количеството на топлинната енергия, отдадена от общите части;

з) максималното количество топлинна енергия, което отоплителните тела могат да отдадат за един отоплителен период, определено съгласно методиката по т. 6.4.3 от приложението.

(3) Информацията по ал. 2, т. 2 се предоставя при условия и по ред, определени в договора между страните.

(4) Теплопреносното предприятие предоставя на лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) данни за:

а) проектната мощност за отопление на сградите;

б) отопляемия обем на сградите и на имотите;
в) потребителите (титуляри на сметките) и вида на потреблението;
г) енергията за разпределение за всеки месец;
д) количеството на студената вода, отчетено по водомера за студена вода пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване;
е) средната температура за съответния месец;
ж) броя на дните с топлоподаване;
з) денградусите за съответния месец;
и) температурен коефициент за битово горещо водоснабдяване по т. 5.2 от приложението по [чл. 61, ал. 1](#).

Чл. 64. (1) Общото събрание на етажната собственост при условията и по реда на Правилника за управление, реда и надзора в етажната собственост, одобрен с ПМС № 1486 от 1951 г. (обн., ДВ, бр. 101 от 1951 г.; изм., бр. 16 от 1952 г., бр. 14 и 32 от 1957 г., бр. 76 от 1978 г., бр. 73 от 1979 г., бр. 21 от 1991 г. и бр. 87 от 2002 г.), има правомощия да взема решение за:

1. избор на доставчик на топлинна енергия;
2. избор на лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) за извършване на дялово разпределение на топлинна енергия;
3. избор на упълномощен представител на потребителите, който да ги представлява в отношенията с топлопреносното предприятие, доставчика на топлинна енергия по въпросите, свързани с топлоснабдяването и дяловото разпределение, както и с и лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) по въпросите, свързани с избора на това лице;
4. отопление на общите части на сградите;
5. избор на лице, което да бъде инструктирано и обучено от топлопреносното предприятие за допълване на сградната инсталация, за действия при аварийни ситуации и което да съхранява ключа за абонатната станция.

(2) Изборът на лицата по ал. 1 се удостоверява пред топлопреносното предприятие или пред доставчика с протокол от общото събрание на етажната собственост. Присъствалите на общото събрание собственици или титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, собственооръчно изписват трите си имена в протокола и го подписват.

Чл. 65. (1) При прекратяването на договора за дялово разпределение лицето по [чл. 139а ЗЕ](#) е длъжно да отчете приборите за дялово разпределение и да изготви изравняване на сумите за действително консумираното количество топлинна енергия.

(2) При прекратяването на договора за дялово разпределение или при заличаване на лицето по [чл. 139а ЗЕ](#) от публичния регистър потребителите на топлинна енергия или асоциацията по [чл. 151, ал. 1 ЗЕ](#) са длъжни в едномесечен срок от уведомлението по ал. 3 да изберат друго лице по [чл. 139б ЗЕ](#).

(3) Теплопреносното предприятие или доставчикът са длъжни писмено да уведомят потребителите за настъпилите обстоятелства по ал. 2 и за задължението им да изберат ново лице по [чл. 139б ЗЕ](#).

Чл. 66. Количеството топлинна енергия, доставено в сградата, се разпределя според различните видове потребление - за битово горещо водоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация.

Чл. 67. Делът на топлинната енергия за клубове, офиси, магазини, зали, басейни и други обекти, присъединени чрез самостоятелни отклонения към абонатни станции в сгради - етажна собственост, се определя по изчислителен път чрез средства за контролно измерване, собственост на потребителя.

Чл. 68. (1) Количеството топлинна енергия за битово горещо водоснабдяване в сграда - етажна собственост, се определя:

1. при ползване само на гореща вода за битови нужди за отчетния период - по показанията на топломера в абонатната станция в съответствие с разпоредбите на [чл. 58, ал. 1 и 2](#) и [чл. 60](#) ;

2. при ползване на топлинна енергия за отопление и гореща вода за битови нужди - чрез количеството студена вода, измерено по водомера, монтиран пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване, умножено по необходимото количество топлинна енергия за загряване на 1 куб. м вода.

(2) Количеството топлинна енергия, необходимо за загряване на 1 куб. м вода за битово горещо водоснабдяване, включва и технологичните разходи по сградната инсталация - собственост на потребителите, и се определя по реда на т. 5.2 от приложението по [чл. 61, ал. 1](#) .

(3) ([Попр. - ДВ, бр. 39 от 2007 г.](#)) В случаите, когато за новоприсъединена сграда няма данни за количеството топлинна енергия по ал. 2, прогнозното количество топлинна енергия, необходимо за загряване на 1 куб. м вода за битово горещо водоснабдяване, включващо и технологичните разходи по сградната инсталация - собственост на потребителите, се приема $1,2 \times 52 \text{ kWh/m}^3$ и се коригира с температурен коефициент К, определен по реда на т. 5.2 от приложението по [чл. 61, ал. 1](#).

(4) В случаите, когато температурата на студената вода за подгриване за съответния месец не се измерва и за нея няма данни от водоснабдителното дружество, се приема температура 10°C .

(5) Температурата на подгрятата вода се измерва на изхода на подгревателя за битово горещо водоснабдяване. При липса на измерване се приема температура 55°C .

(6) За периода на неизправност или липса на водомер пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване общото количество гореща вода се определя като сума от количествата вода, отчетена по показанията на индивидуалните водомери на потребителите.

(7) Водомерите пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване са собственост на топлопреносното предприятие и се монтират и поддържат от него.

Чл. 69. (1) Количеството топлинна енергия, определено по [чл. 68](#) , се разпределя между потребителите въз основа на изразходваните от тях количества гореща вода.

(2) Изразходваното количество гореща вода от отделните потребители се определя по водомерите им за гореща вода, а когато такива липсват или са повредени или не е осигурен достъп за отчитане - при норма за разход на гореща вода 140 л на обитател за едно денонощие на потребление.

(3) Разликата между количеството гореща вода, определено по водомера пред подгревателя за битово горещо водоснабдяване, и количеството гореща вода, определено от показанията на водомерите в отделните имоти и/или в случаите по ал. 2, се разпределя:

1. пропорционално на изразходваното количество гореща вода от отделните потребители - когато във всички имоти използваното количество гореща вода се отчита с водомер/и;

2. пропорционално на начисленото количество гореща вода между имотите, в които няма монтирани водомери за гореща вода.

Чл. 70. (1) Количеството топлинна енергия, отчетено по топломера в сграда - етажна собственост, включително и за имотите на потребителите без уреди за дялово разпределение и/или тези с демонтирани отоплителни тела, се разпределя по правила съгласно приложението.

(2) Всички потребители са длъжни да осигурят достъп на представителите на лицето по [чл. 139б ЗЕ](#).

(3) Редът за отчитане на показанията на уредите на потребителите, неосигурили достъп до имотите си, се урежда в общите условия на договорите по [чл. 149, 149б](#) и [150 ЗЕ](#).

(4) На потребителите, неосигурили достъп за отчет, за всички отоплителни тела в имота се начислява енергия по реда на т. 6.5 - от приложението по [чл. 61, ал. 1](#) като отоплителни тела без уреди.

(5) Потребителите, неосигурили достъп, могат да поискат допълнителен отчет и преработване на изравнителната сметка в тримесечен срок от получаване на изравнителната

сметка от упълномощения за сградата представител. След изтичане на срока не се приемат нови рекламации и не се преработва изравнителната сметка.

(6) Рекламации за отчет на показанията на уредите и разпределението на енергията за предходен период се разглеждат, ако са подадени в 30-дневен срок след получаване на изравнителната сметка от потребителите.

(7) При установено неправомерно ползване на потребление на топлинна енергия на виновното лице се начислява енергия по реда на т. 6.4.4 от приложението по [чл. 61, ал. 1](#) за всички отоплителни тела в имота.

Чл. 71. (1) При дялово разпределение прогнозният дял на топлинната енергия за отопление на отделен имот се определя въз основа дела на топлината за отопление на имота спрямо общата топлина за отопление на сградата за предходен отоплителен период и се начислява ежемесечно през отоплителния период.

(2) При дялово разпределение прогнозният дял на топлинната енергия за битово горещо водоснабдяване на отделен имот се определя въз основа на средномесечното му потребление за предходен период и се начислява ежемесечно.

(3) Средномесечното потребление по ал. 2 се изчислява, като количеството топлинна енергия за битово горещо водоснабдяване за периода между две изравнявания се раздели на определеното по чл. 68, ал. 2 и на броя на месеците за периода.

(4) Промяна на прогнозните дялове на топлинната енергия по ал. 1 и 2 се допуска при дълготрайна промяна на характера на потреблението с писмено заявление на потребителя, съгласувано с упълномощеното лице, до лицето по [чл. 139б ЗЕ](#).

Чл. 72. (1) При прилагане на системата за дялово разпределение на топлинната енергия и плащане на равни или прогнозни месечни вноски изравняването на действително потребеното количество топлинна енергия с начисленото за периода се извършва най-малко един път в годината независимо от честотата на отчитане на средствата за дялово разпределение.

(2) Лицата по [чл. 139б ЗЕ](#) изготвят изравнителни сметки на дяловете топлинна енергия за отопление и битово горещо водоснабдяване съгласно общите условия по [чл. 63, ал. 1](#).

(3) При смяна на собственик или на титуляр на вещно право на ползване новият потребител е длъжен да поиска от топлопреносното предприятие или доставчика да извърши по ред, определен с договора по [чл. 63, ал. 1](#), междинно отчитане и изготвяне на изравнителна сметка, извън случаите по ал. 1, като изготвянето на изравнителната сметка се заплаща от потребителя.

Чл. 73. (1) Потребителите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, могат да заплащат консумираната топлинна енергия по реда на [чл. 155, ал. 1 ЗЕ](#).

(2) При плащане на равни месечни вноски размерът им се определя като една дванадесета част от прогнозното годишно потребление на топлинна енергия на имота.

(3) Прогнозното едногодишно общо потребление на топлинна енергия за имота по ал. 2 е количеството топлинна енергия, потребено в имота през предходен едногодишен период. При липса на данни за предходен период прогнозното едногодишно общо потребление на топлинна енергия се определя по проектни данни или по договаряне.

Глава девета СПИРАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ТОПЛОСНАБДЯВАНЕТО

Чл. 74. (1) Теплопреносното предприятие или производителят имат право да спират подаването на топлинна енергия:

1. без предварително уведомяване - в случаите по [чл. 72, ал. 1](#) и [чл. 73, ал. 1 ЗЕ](#), при условията и по реда на наредбата по [чл. 74, ал. 1 ЗЕ](#);

2. след предварително уведомяване - в случаите по [чл. 73, ал. 2 ЗЕ](#), при условията и по реда на наредбата по [чл. 74, ал. 1 ЗЕ](#).

(2) Теплопреносното предприятие или производителят имат право да спират подаването на топлинна енергия и по силата на влязло в сила съдебно решение.

Чл. 75. Теплопреносното предприятие или производителят имат право да спират напълно или частично подаването на топлинна енергия на неправомерно присъединен потребител.

Чл. 76. (1) Потребителите в сграда - етажна собственост, могат да поискат прекратяване на топлоснабдяването за отопление и/или битово горещо водоснабдяване при условията на [чл. 153, ал. 2 ЗЕ](#).

(2) В случаите по ал. 1, когато топлоподаването към сградата се прекрати от абонатната станция, теплопреносното предприятие може да демонтира своите съоръжения в договорен между страните срок.

(3) Прекратеното топлоснабдяване се възстановява след изпълнение на изискванията за присъединяване на потребители, ползващи топлинна енергия за битови нужди.

Чл. 77. (1) Теплоподаването на потребител на топлинна енергия в самостоятелна сграда се прекратява в абонатната станция, когато потребителят е подал заявление до теплопреносното предприятие, както и при условията, предвидени в договора.

(2) Теплопреносното предприятие е длъжно да извърши исканото прекратяване по ал. 1 в срок до 15 дни след постъпване на заявлението. Лицата по ал. 1 се считат за потребители на топлинна енергия до датата на прекратяване на топлоснабдяването.

Чл. 78. (1) Когато топлинният товар на отоплителните тела в сграда етажна собственост, е намален с над 50% от проектния отоплителен товар на сградата и количеството на енергията, отделена от сградната инсталация, е по-голямо от количеството на енергията за отопление на имотите, теплопреносното предприятие е длъжно писмено да уведоми потребителите в сградата - етажна собственост, и лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) и да предприеме действия съгласно т. 6.6 и 6.6.1 от методиката.

(2) Писменото уведомление се връчва на упълномощения представител на сградата - етажна собственост, и/или се поставя на видно място в сградата - етажна собственост.

(3) Писменото уведомление по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. намалените стойности на топлинния товар спрямо проектните;
2. списъка на имотите със спряно топлоподаване;
3. датата, на която ще бъде извършено обследване на инсталациите;
4. прогнозното разпределение.

(4) Констативният протокол, изготвен съгласно т. 6.6 и 6.6.1 от методиката, се предава срещу подпис на упълномощеното лице от сградата - етажна собственост, и/или се поставя на видно място в сградата - етажна собственост.

(5) Потребителите по ал. 1 в едномесечен срок писмено заявяват становището си:

1. по мерките, предложени в констативния протокол;
2. да останат потребители при променените условия.

(6) Потребителите заявяват становището си по ал. 5 с протокол от решение на общото събрание на сградата - етажна собственост.

(7) Когато потребителите по ал. 1 не заявят писмено становището си в срока по ал. 5, теплопреносното предприятие има право да прекрати топлоснабдяването.

(8) Алинея 7 се прилага и в случаите, когато топлинният товар за битово горещо водоснабдяване е намален с над 50 % от проектния.

Глава десета КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНО-НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 79. (1) Контролът по спазване на разпоредбите по тази наредба се осъществява от министъра на икономиката и енергетиката при условията и по реда на [чл. 75](#), [чл. 77 - 81 ЗЕ](#).

Чл. 80. В изпълнение на контролните си правомощия министърът на икономиката и енергетиката:

1. извършва проверки чрез лицата по [чл. 77, ал. 1, т. 1 ЗЕ](#);
2. уведомява органите на специализирания контрол с оглед предприемането на мерки по компетентност;
3. налага принудителни административни мерки и административни наказания.

Чл. 81. (1) Нарушенията по тази наредба се установяват с актове на лицата по [чл. 77, ал. 1, т. 1 ЗЕ](#).

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на икономиката и енергетиката или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват при условията и по реда на [чл. 75, 77 - 81 ЗЕ](#) и [Закона за административните нарушения и наказания](#).

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Алгоритъм" е система от правила (формули), които определят последователността от изчислителните операции, прилагането на които водят до решаване на дадена задача.

2. "Групова абонатна станция" е абонатна станция, захранваща две или повече самостоятелни сгради.

3. "Инсталация в сграда" или "сградна инсталация" е съвкупността от топлопроводи и съоръжения за разпределяне и доставяне на топлинна енергия от абонатната станция до имотите на потребителите, включително главните хоризонтални и вертикални разпределителни линии. Когато към една абонатна станция са присъединени повече от една сгради, всеки от присъединителните топлопроводи е елемент на съответната инсталация в сградата.

4. "Инсталирана отоплителна мощност" е сумата от мощностите на монтираните в жилището отоплителни тела.

5. "Комплексна технико-икономическа обосновка за енергоснабдяване" е разработване на "план за енергоснабдяване" на всяка община или регион с няколко алтернативни варианта, които включват:

- а) алтернативни варианти за енергоснабдяване;
- б) потребление на горива;
- в) производствени разходи;
- г) инвестиции за вариантите;
- д) финансиране на вариантите;
- е) влияние върху заетостта;
- ж) влияние върху околната среда;
- з) сравнителен анализ на слабите и силните страни за всеки вариант;
- и) анализ върху чувствителността за десетгодишен период.

6. "Коригиран отопляем обем" е отопляемият обем на имота по проект, намален с обема на помещенията, в които отоплителните тела са демонтирани от сградната инсталация и съответната припадаща се част на помещенията, без отоплителни тела по проект.

7. "Максимален часов товар" е максималното количество топлинна енергия, потребено от потребителя с топлоносител водна пара или гореща вода за един час.

8. "Максимален специфичен разход на сградата" е максималното количество отдадена топлинна енергия от един киловат инсталирана мощност на отоплително тяло в сградата при съответния режим на работа на сградната инсталация.

9. "Минимален часов товар" е минималното количество топлинна енергия, потребено от потребителя с топлоносител водна пара или гореща вода за един час.

10. "Отоплителен период" е периодът от време, през който топлинната енергия се потребява и за отопление.

11. "Отчетен период" е периодът от време между две отчитания на показанията на уредите за мерене за търговско плащане, контролните уреди и индивидуалните средства за разпределение на топлинната енергия.

12. "Пломбирано отоплително тяло" е отоплително тяло, към което е спряно топлоподаването чрез затваряне и пломбиране на спирателната арматура, а не чрез физическо отделяне от сградната отоплителна инсталация и което не е оборудвано със средствата по [чл. 140, ал. 1, т. 3 ЗЕ](#).

13. "Присъединени отоплителни тела" са отоплителните тела, които са физически свързани към сградната отоплителна инсталация.

14. "Разпределителна мрежа" е системата от топлопроводи и съоръжения към тях, разположени след границата на собственост между топлопреносното предприятие и потребителите. В сгради - етажна собственост, тя е елемент от сградните инсталации.

15. "Регулатор на налягане" в абонатна станция е техническото средство за поддържане на разчетен напор и необходимото количество на топлоносителя, с вграден автоматичен ограничител до стойността на разчетното количество топлоносител за всяка абонатна станция според договорената мощност.

16. "Средства за измерване за търговско плащане" са средства за измерване по смисъла на [§ 1, т. 58 ЗЕ](#) и [чл. 5 от Закона за измерванията](#).

17. "Топлоснабдителна система" е системата от енергийни обекти и съоръжения за производство, пренос и снабдяване с топлинна енергия на потребителите.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Собствениците и/или титулярите на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, са длъжни:

1. да монтират средства за дялово разпределение на пломбираните отоплителни тела в имотите си;

2. да монтират водомери за гореща вода на всички отклонения към имота си от сградната инсталация за битово горещо водоснабдяване.

(2) При неизпълнение на разпоредбите по ал. 1 след 1.10.2007 г. пломбираните отоплителни тела по т. 1 се приравняват на отоплителни тела без уреди.

§ 3. Теплопреносните предприятия в срок до 30.12.2007 г. да инсталират в абонатните станции водомери пред подгревателите за битово горещо водоснабдяване.

§ 4. За отоплителен сезон 2006/2007 г. изравнителните сметки се изготвят по правилата на тази наредба и при действието на заварените договори между топлопреносните предприятия, търговците, извършващи дялово разпределение на топлинна енергия, и потребителите.

§ 5. Договорните отношения между потребителите и търговците, извършващи услугата дялово разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост, по [чл. 147 ЗЕ](#) (отм. - ДВ, бр. 74 от 2006 г., в сила от 8.09.2006 г.), се считат прекратени със сключване на договор между топлопреносното предприятие или доставчика на топлинна енергия и лицето, извършващо услугата дялово разпределение на топлинната енергия, по [чл. 139в ЗЕ](#). Търговците, извършващи услугата дялово разпределение на топлинната енергия, нямат право да събират от потребителите авансови плащания за отчетения период, следващ отоплителния сезон 2006/2007 г.

§ 6. Теплопреносното предприятие сключва договор с лицето по [чл. 139б](#), с което сградата - етажна собственост (СЕС), е била в договорни отношения за отоплителен сезон 2006/2007 г. Потребителите в СЕС могат да сменят лицето, което до влизане в сила на наредбата е извършвало дяловото разпределение, при спазване на разпоредбите по [чл. 139б](#) и [чл. 140, ал. 2 ЗЕ](#). Ако лицето не бъде регистрирано по [чл. 139а ЗЕ](#) в срок до края на август 2007 г., топлопреносното предприятие уведомява потребителите, които са имали договорни отношения с него, за задължението им по [чл. 139в, ал. 4 ЗЕ](#) да изберат друго лице, регистрирано по [чл. 139а ЗЕ](#), с което топлопреносното предприятие да сключи договор.

§ 7. Указания по прилагане на наредбата се дават от министъра на икономиката и енергетиката.

§ 8. Тази наредба отменя [Наредба № 2 за топлоснабдяването](#) (ДВ, бр. 68 от 2004 г.).

§ 9. Тази наредба се издава на основание [чл. 125, ал. 3 от Закона за енергетиката](#).

МЕТОДИКА

за дялово разпределение на топлинната енергия в сгради - етажна собственост

1. Топлинната енергия за разпределение е измереното с топломера в абонатната станция количество, коригирано с технологичните разходи според границата на собственост и с количеството топлинна енергия за допълване на сградната инсталация, в случаите, когато се използва топлоносител от топлопреносната мрежа.

2. Топлинната енергия, измерена с топломер в абонатна станция на сграда - етажна собственост за отчетен период, е сбор от енергията за отопление, енергията за битово горещо водоснабдяване (БГВ) и технологичните разходи на топлинна енергия в абонатната станция.

3. Когато допълването на сградните инсталации за отопление се извършва с топлоносител гореща вода от топлопреносната мрежа, към количеството топлинна енергия, измерена с топломера, се добавя количеството на топлинната енергия за подгриване на водата за допълване - $Q_{доб.}$, kWh. Определя се като произведение от количеството V и разликата на температурите на водата във връщащия топлопровод и на водата от водоизточника на производителя по зависимостта:

$$Q_{доб.} = \frac{V * \rho * (t_{г.вр.} - t_{ст.и.}) * c}{3600},$$

където:

V - е количеството на водата, измерено по водомера на тръбната връзка за допълване на сградната инсталация, m^3 ;

c - е специфичният топлинен капацитет на водата и е равен на $4,1868, kJ/kg * ^\circ C$;

ρ - е плътността на водата при средна температура $(t_{г.вр.} + t_{ст.и.})/2, kg/m^3$.

4. Количеството на технологичните разходи на топлинна енергия в абонатната станция се определя по реда на [чл. 58, ал. 2](#).

4.1. Технологичните разходи се коригират към осреднените температурни условия за отчетен период по зависимостта:

$$Q_{т.о.} = n * q_{а.с.} * \left[\frac{t_{1ср.} + t_{2ср.} - 2 * t_{п.}}{85 + 45 - 20} \right],$$

където:

$Q_{т.о.}$ са технологичните разходи от топлоотдаване на съоръженията в абонатната станция за приспадане от отчетената по топломера топлинна енергия за съответния отчетен период, kWh;

n - работните часове на абонатната станция за отчетния период;

$q_{а.с.}$ - технологичните разходи от топлоотдаване за единица време от съоръженията в абонатната станция по данни от производителя или експериментални резултати от топлопреносното предприятие;

$t_{1ср.}$ е средната стойност на температурата на топлоносителя на подаващата магистрала на съответния топлоизточник за съответния отчетен период;

$t_{2ср.}$ - средната стойност на температурата на топлоносителя на връщащата магистрала на съответния топлоизточник за съответния отчетен период;

$t_{п.}$ - средната стойност на температурата на почвата на дълбочина 125 cm (за съответния отчетен период), по данни от НИХМ към БАН.

4.2. Коригираното количество технологични разходи на топлинна енергия се приспада от измереното по топломера количество топлинна енергия, когато абонатната станция захранва и битови потребители.

5. Количеството топлинна енергия за БГВ се определя съгласно [чл. 68](#) и се разпределя между потребителите въз основа на изразходваните от тях количества гореща вода, като:

5.1. В периода между две изравнявания на консумираната топлинна енергия за БГВ на потребителите се начислява ежемесечно прогнозно количество топлина, определено по чл. 71, ал. 3 .

5.2. Изравняването на консумираната топлинна енергия за битово горещо водоснабдяване се извършва по следния начин:

1) Определя се средното количество топлинна енергия, необходимо за загряване на 1 куб. м вода за битово горещо водоснабдяване, както следва:

А. Средно количество топлинна енергия, необходимо за загряване на 1 куб. м вода за битово горещо водоснабдяване за неоплителен период - $q_{\text{ср.н.}}$, kWh/m³:

$$q_{\text{ср.н.}} = \frac{\sum Q_{\text{ин.}}}{G_{\text{об.в.н.}}},$$

където:

$\sum Q_{\text{ин.}}$ е количеството топлинна енергия за разпределение в сградата през неоплителния период в kWh;

$G_{\text{об.в.н.}}$ - общото потребено количество гореща вода в сградата в m³ за неоплителния период в рамките на отчетния период, което се изчислява по зависимостта:

$$G_{\text{об.в.н.}} = \frac{G_{\text{об.в.отч.п.}} * m_{\text{н.}}}{m_{\text{отч.п.}}}$$

където:

$G_{\text{об.в.отч.п.}}$ е разликата между крайното и началното показание на общия водомер, монтиран пред подгревателя за БГВ в абонатната станция, за отчетния период, m³,

$m_{\text{отч.п.}}$ - броят на работните дни на подгревателя за БГВ в абонатната станция за отчетния период,

$m_{\text{н.}}$ - броят на работните дни на подгревателя за БГВ в абонатната станция за неоплителния период, за отчетния период.

Б. Средно количество топлина, необходимо за загряване на 1 куб. м вода за гореща вода за битови нужди за отоплителния период - $q_{\text{ср.о.}}$, kWh/m³:

$$q_{\text{ср.о.}} = q_{\text{ср.н.}} * K,$$

където:

K е температурен коефициент, определен по формулата:

$$K = Dt_3 / Dt_1,$$

където:

Dt_3 е разликата между температурите на подгриваната вода на изхода и на входа на подгревателя за битово горещо водоснабдяване, усреднена за отчетния период с отопление;

Dt_1 - разликата между температурите на подгриваната вода на изхода и на входа на подгревателя за битово горещо водоснабдяване, усреднена за периода по т. 1.

2) Определя се количеството топлинна енергия $Q_{\text{в}i}$ в kWh за битово горещо водоснабдяване за отчетния период на i-тия потребител:

А. (попр. - ДВ, бр. 39 от 2007 г.) Когато във всички имоти използваното количество гореща вода се отчита с водомери:

$$Q_{\text{в}i} = g^i_{\text{отч.}} * r * \left(\frac{m_{\text{н.}}}{m_{\text{отч.п.}}} * q_{\text{ср.н.}} + \frac{m_{\text{о.}}}{m_{\text{отч.п.}}} * q_{\text{ср.о.}} \right),$$

където:

(попр. - ДВ, бр. 39 от 2007 г.) $g^i_{\text{отч.}}$ е разликата между крайното и началното показание на водомера/ите за гореща вода за отчетния период на i-тия потребител;

$m_{\text{о.}}$ - броят на работните дни на подгревателя за БГВ в абонатната станция за отоплителния период, за отчетния период;

r - коефициентът, коригиращ разликата между отчета на общия водомер, монтиран пред подгревателя за БГВ, и количествата вода, измерена по индивидуалните водомери, определен по зависимостта:

$$r = G_{\text{об.в.отч.п.}} / \sum_{i=1}^n g^i_{\text{отч.}}$$

Б. Разликата между количеството вода, отчетено по водомера пред подгревателя за БГВ, и количеството гореща вода, отчетено от водомерите в отделните имоти, и изчислените съгласно [чл. 69, ал. 2](#) количества за потребители без водомери, се разпределя пропорционално на начисленото количество гореща вода между имотите.

6. Количеството топлинна енергия за отопление $Q_{от}$, kWh, е разликата между енергията по т. 1 и количеството топлинна енергия за БГВ.

6.1. Количеството топлинна енергия за отопление включва количествата топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, топлинната енергия, отдадена от отоплителните тела в общите части, и топлинната енергия, отдадена от отоплителните тела в отделните имоти.

6.1.1. (доп. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.) Количеството топлинна енергия Q_u , kWh, отдадена от сградната инсталация, зависи от вида и топлофизичните особености на сградата и на отоплителната инсталация. Определя се от лицето по чл. 139б ЗЕ, извършващо дяловото разпределение по зависимостта:

$$Q_u = \frac{0,15 * Q_{пр.} * D_{н.п.} * 24}{(t_{ср.сгр.} - t_{изч.})}, \quad \text{където:}$$

$Q_{пр.}$ е общата проектна мощност - за отопление на сградата, kW;

$D_{н.п.}$ - са денградуси за настоящ отчетен период, които се определят по формулата:

$$D_{н.п.} = z * (t_{ср.сгр.} - t_{ср.период}),$$

където:

z е продължителността на настоящия отчетен период, в дни;

$t_{ср.период}$ - средната външна температура за отчетния период;

$t_{ср.сгр.}$ е средната температура на сградата; за сгради етажна собственост, се приема 19 °C;

$t_{изч.}$ - външната изчислителна температура, °C, за населеното място.

6.1.2. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.) Изключения от зависимостта по т. 6.1.1 се допускат в случаите на налични изчисления на инсталираната мощност на сградната инсталация, изготвени от правоспособно лице, и/или лицето по чл. 139б ЗЕ.

6.1.3. Количеството топлинна енергия Q_u , kWh, отдадена от сградната инсталация, се разпределя пропорционално на отопляемия обем на имотите по проект.

6.1.4. За високоетажни сгради - етажна собственост, с отоплителни инсталации с повече от една зона, с открито изпълнение по проект, топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация за високата зона, в помещенията от ниската зона, през които преминава, се определя от лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) по изчислителен път, по реда на т. 6.9.

6.1.5. За сгради - етажна собственост, по [чл. 60](#), топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, се изчислява за всяка сграда поотделно.

6.2. (попр. - ДВ, бр. 39 от 2007 г.) Количеството топлинна енергия $Q_{об}$, kWh, отдадена от отоплителните тела в общите части на сградата - етажна собственост, в които има отоплителни тела без уреди, се определя въз основа на инсталираната им мощност по реда на т.6.5.

6.2.1. Количеството топлинна енергия $Q_{об}$, kWh, се разпределя между потребителите пропорционално на отопляемия обем на имотите по проект.

6.3. Количеството топлинна енергия, отдадена от отоплителните тела в имотите, Q_k , kWh, е разликата между общата енергия за отопление $Q_{от}$, kWh, и количествата Q_u , kWh, и $Q_{об}$, kWh, определени по т. 6.1.1 и т. 6.2.

$$Q_k = Q_{от} - Q_u - Q_{об}$$

6.4. За сгради - етажна собственост, в които всички отоплителни тела са комплектувани с уреди за индивидуално отчитане, топлинната енергия за една дялова единица $q_{д.ед.}$, kWh/ д. ед., се изчислява:

$$q_{д.ед.} = (Q_{от} - Q_u - Q_{об}) / \sum_{i=1}^N P_i$$

където:

P_i са дяловите единици на топлинния разпределител на i -тото отоплително тяло за отчетния период съгласно стандартите БДС EN 834 и БДС EN 835;

N е общият брой на отоплителните тела в сградата - етажна собственост, с уреди за отчитане на потреблението.

6.4.1. Количеството топлинна енергия, отдадена от отоплителните тела с уреди в i -тия имот Q_k^i , kWh, се определя по зависимостта:

$$Q_k^i = q_{д.ед.} * \sum_{i=1}^k P_i,$$

където:

$q_{д.ед.}$ е топлинната енергия за една дялова единица, kWh/ д.ед.;

k - броят на отоплителните тела с уреди за отчитане на потреблението в имота на i -тия потребител.

6.4.2. За i -тото отоплително тяло се разпределя топлинна енергия, kWh, по зависимостта:

$$q_{от.тяло}^i = q_{д.ед.} * P_i$$

6.4.3. Разпределената топлинна енергия за едно отоплително тяло не може да надвишава максималната енергия, която отоплителното тяло може да отдаде за един отчетен период при съответния режим на работа на сградната инсталация.

6.4.4. Максималната енергия, която отоплителното тяло може да отдаде за един отчетен период $q_{макс.от.тяло}^i$, kWh, се изчислява по зависимостта:

$$q_{макс.от.тяло}^i = 1,2 * q_{инст.от.тяло}^i * z * (25 - t_{ср.период}) * 24 / (t_{ср.сгр.} - t_{изч.})$$

където:

$q_{макс.от.тяло}^i$ е инсталирана мощност на отоплителното тяло при проектни условия, kW;

$t_{ср.период}$ - средната външна температура, °C, за периода на отчета;

z - брой на дните с топлоподаване.

6.4.5. Изчислява се разликата Δq^i , kWh, между максималната и разпределената енергия за всяко тяло:

$$\Delta q^i = q_{макс.от.тяло}^i - q_{от.тяло}^i$$

6.4.6. При $\Delta q^i \geq 0$ разпределената енергия е база за изготвяне на изравнителната сметка на сградата.

6.4.7. (попр. - ДВ, бр. 39 от 2007 г.) При $\Delta q^i < 0$ се прави проверка. Абсолютната стойност на Δq^i се прибавя към енергия Q_u , kWh, отдадена от сградната инсталация. Така определеното количество енергия за сградна инсталация Q_u , kWh, се разпределя по реда на т. 6.1.3 и се изчислява нова стойност за $q_{д.ед.}$ до изпълнение на условието по т. 6.4.6.

6.5. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.) За сгради - етажна собственост, в които има отоплителни тела без уреди за индивидуално отчитане, се прилага екстраполация по максимален специфичен разход на сградата по реда:

1) определя се инсталираната мощност на отоплителните тела в сградата; при липса на данни се приемат данните на подобно отоплително тяло, например от аналогично помещение на друг етаж;

2) за всяко отоплително тяло с уред в сградата се определя отношението между дяловите му единици и инсталираната му мощност; най-голямото отношение за отоплително тяло с уред за дялово разпределение се приема за максимален специфичен разход за сградата (МСРС);

3) дяловите единици за отоплителните тела без уреди се получават, като инсталираната мощност на отоплителното тяло без отчет се умножи с МСРС.

С така определените дялови единици всички отоплителни тела без уреди се приравняват към отоплителни тела с уреди. Разпределението на енергията се извършва по реда на т. 6.4, с изключение на случаите по т. 6.6.

6.5.1. Топлинната енергия за разпределение между отоплителните тела с уреди $Q_{уреди}$, kWh, се изчислява:

$$Q_{уреди} = Q_k - Q_{б.уреди}$$

6.5.2. Топлинната енергия за една дялова единица $q_{д.ед.}$, kWh/ д.ед. за телата с уреди, се изчислява:

$$q_{д.ед.} = Q_{с.уреди} / \sum_{i=1}^N P_i$$

6.5.3. Количеството топлинна енергия, отдадена от отоплителните тела с уреди в i -тия имот Q_k^i , kWh, се определя по реда на т. 6.4.1.

6.5.4. За i -тото отоплително тяло се разпределя топлинна енергия, kWh, по реда от т. 6.4.2 до 6.4.7.

6.6. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.) За сгради - етажна собственост, за които лицето по чл. 139а ЗЕ констатира, че количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, е по-голямо от енергията за отопление на имотите, се прави проверка от лицето по чл. 139а ЗЕ, топлопреносното предприятие и представител на етажната собственост. Съставя се констативен протокол с предписание за коригиращи мерки:

1. проверка за наличие на обстоятелства по т. 6.5.1;
2. проверка за изпълнение на условието по т. 6.1.2;
3. определят се необходимостта, времето и обемът на обследване на инсталацията.

6.6.1. По време на проверката по т. 6.6 се проверяват:

- 1) състоянието на абонатната станция и подгревателя за БГВ;
- 2) състоянието на щранг-лирите;
- 3) състоянието на индивидуалните разпределители и отоплителните тела и условията, при които работят;
- 4) проверки за неправомерно потребление и др.

6.7. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.) При неосигуряване на достъп за отчет на уредите на определените от лицето по чл. 139б ЗЕ дати, се прилагат разпоредбите на т. 6.5. Потребителите, неосигурили достъп, могат да поискат допълнителен отчет и преработване на изравнителната сметка в срокове, указани в общите условия на договорите и изискванията на наредбата.

6.8. При повреда на индивидуален разпределител на отоплително тяло се прилага екстраполация по предишен отчет:

1) Дяловите единици $P_{н.п.}^i$ на i -тото отоплително тяло се определят чрез екстраполация на регистрирани за предишен отчетен период дялови единици и денградусите за периода на повреда.

$$P_{н.п.}^i = P_{пр.п.}^i * D_{н.п.} / D_{пр.п.},$$

където:

$P_{пр.п.}^i$ са дяловите единици на i -тото отоплително тяло, регистрирани за предишния отчетен период, при нормална работа на уреда;

$D_{пр.п.}$ - денградусите за предходния отчетен период.

2) Определените по т. 1 дялови единици се разпределят по реда на т. 6.4.

3) **(изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.)** За период на повреда се приема периодът между две отчитания на уредите за дялово разпределение. За всеки следващ период, в който уредът не е подменен, количеството топлинна енергия се определя по реда на т. 6.5.

4) **(изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.)** При установени видими въздействия върху целостта на уреда, нарушени пломби, стикери или други средства за защита на уреда и/или констатирани въздействия в електронната памет количеството топлинна енергия се определя по реда на т. 6.5. за целия период след последното отчитане, когато уредът е бил изправен.

6.9. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.) При щранг-лира без уред за дялово

разпределение инсталираната мощност се определя по изчислителен път и се прилага разпоредбата по т. 6.5.

7. Когато в сграда - етажна собственост, се прилага дялово разпределение чрез индивидуални топломери, топлинната енергия за отопление на имота се определя по следния начин:

7.1. Топлинната енергия за отопление на имота за отчетен период се определя по показанията на индивидуалния топломер на имота.

7.2. Топлинната енергия за отопление на общите части на сградата - етажна собственост, заедно с топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация, се определя като разлика между общото количество топлинна енергия за отопление и сумата от показанията на индивидуалните топломери в отделните имоти и се разпределя между всички потребители пропорционално на отопляемия им обем по проект.

7.3.1. (изм. - ДВ, бр. 58 от 2007 г.) При липса на индивидуален топломер за имот се прилага екстраполация по максимален специфичен разход на сградата, който се определя по реда:

1) определя се инсталираната мощност на отоплителните тела на всички имоти и/или обемите на имотите в сградата - етажна собственост; при липса на данни се приемат данните на подобен имот, например на друг етаж;

2) за всеки имот с топломер в сградата се определя отношението между отчетената му и инсталираната мощност в имота и/или обема на имота; най-голямото отношение за имот с топломер се приема за максимален специфичен разход за сградата (МСРС);

3) екстраполираният отчет за имот без топломер се получава, като инсталираната мощност на имота и/или обемът му се умножи с МСРС.

7.3.2. (попр.- ДВ, бр. 39 от 2007 г.) При неосигуряване на достъп за отчет на определените от лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) дати се прилага екстраполация по максимален специфичен разход на сградата по реда на т. 7.3.1. Потребителите, неосигурили достъп, могат да поискат допълнителен отчет и преработване на изравнителната сметка по реда на [чл. 70, ал. 5](#).

7.3.3. При повреда на индивидуален топломер:

1) Топлинната енергия за отопление на имот Q_k^i , kWh, за отчетния период се определя чрез екстраполация на регистрирано за предишен отчетен период количество топлинна енергия и денградусите за периода:

$$Q_k^i = Q_{к пр.п.}^i * D_{н.п.} / D_{пр.п.},$$

където:

$Q_{к пр.п.}^i$ е измереното количество топлинна енергия за имота за предходен отчетен период при нормална работа на уреда, kWh.

2) За период на повреда на индивидуален топломер се приема периодът между две отчитания. За всеки следващ период, в който топломерът не е подменен, количеството топлинна енергия се определя по реда на т. 7.3.1.

3) При установени видими въздействия върху целостта на индивидуален топломер, нарушени пломби, стикери или други средства за защита и/или констатирани въздействия в електронната памет количеството топлинна енергия се определя по реда на т. 7.3.1 за целия период след последното отчитане, когато уредът е бил изправен.

8. Когато в сграда - етажна собственост, се прилага дялово разпределение чрез индивидуалните топломери на апартаментни абонатни станции, топлинната енергия за имота се определя по следния начин:

8.1. Топлинната енергия за БГВ и за отопление на имота за отчетен период се определя по показанията на индивидуалния топломер на имота.

8.2. Топлинната енергия за отопление на общите части на сградата - етажна собственост, заедно с топлинната енергия, отдадена от сградната нсталация, се определя като разлика между общото количество топлинна енергия за отопление и за БГВ за сградата и сумата от показанията на индивидуалните топломери в отделните имоти. Разпределя се между всички потребители пропорционално на отопляемия им обем по проект.

8.3. При липса на индивидуален топломер за имот топлинната енергия за БГВ се определя по реда на [чл. 69, ал. 2](#), а топлинната енергия за отопление за всяко отоплително тяло в имота се определя по реда на т. 6.4.4.

8.3.1. При неосигуряване на достъп за отчет на определените от лицето по [чл. 139б ЗЕ](#) дати за имота се прилага разпоредбата на т. 8.3. Потребителите, неосигурили достъп, могат да поискат допълнителен отчет и преработване на изравнителната сметка в срокове, указани в общите условия на договорите за доставка на топлинна енергия.

9. За сгради - етажна собственост, за които не съществува техническа възможност за прилагане на системата за дялово разпределение, топлинната енергия за разпределение се определя по реда на т. 1, т. 2, т. 3 и т. 4.

9.1. Количеството топлинна енергия за БГВ се определя по реда на т. 5.

9.2. Количеството топлинна енергия за отопление Q_{om} , kWh, е разликата между енергията по т. 8 и количеството топлинна енергия за БГВ, определено по реда на т. 8.1.

9.3. Количеството топлинна енергия за отопление на отделните имоти за отчетен период Q_K^i , kWh, се определя пропорционално на отопляемите им обеми или по инсталираната мощност на отоплителните тела в тях.

9.3.1. Количеството топлинна енергия Q_u , kWh, отдадена от сградната инсталация, се определя по т. 6.1.1 и се разпределя пропорционално на отопляемия обем на имотите по проект.

9.3.2. Количеството топлинна енергия за отопление на i -тия имот Q_K^i , kWh, се определя по зависимостта:

$$Q_K^i = (Q_{om} - Q_u) * \frac{V_K^i}{V_K}$$

където:

V_K^i е коригираният отопляем обем на имота, включително коригираният отопляем обем на общите части, припадащи се на съответния имот, m^3 ;

V_K - общият коригиран отопляем обем на имотите, включително коригираният отопляем обем на общите части за сградата, m^3 .